

MATERIAAL bij catechesebijeenkomsten rond het Paastriduum

Witte Donderdag

lezingen

a. **Exodus 12,1-8; 11-14**

De HEER sprak tot Mozes en Aäron in Egypte:

‘Deze maand moet u beschouwen als de beginmaand, als de eerste maand van het jaar. Maak aan heel de gemeenschap van Israël het volgende bekend. Op de tiende van deze maand moet iedere familie een lam uitkiezen, ieder huis een lam. Als een familie te klein is voor een lam, dan moeten ze, rekening houdend met het aantal personen, samendoen met hun naaste burens. Bij het verdelen van het lam moet er rekening gehouden worden met ieders eetlust. Het lam moet gaaf zijn, van het mannelijk geslacht en eenjarig. U kunt er een schaap of een geit voor nemen. U moet de dieren vasthouden tot aan de veertiende van de maand. Dan moet heel de verzamelde gemeenschap van Israël ze slachten in de avondschemering. Vervolgens moet u wat bloed nemen en dat uitstrijken over de beide deurposten en over de bovenbalk van de deur van alle huizen waar het lam gegeten wordt. In dezelfde nacht moet het vlees gegeten worden, op het vuur gebraden. Het moet gegeten worden met ongezuurd brood en bittere kruiden. En dit is de wijze waarop u het lam moet eten: uw lendenen omgord, sandalen aan uw voeten, en uw staf in de hand. Haastig moet u het eten, want het is Pasen voor de HEER. Deze nacht zal Ik door Egypte gaan en alle eerstgeborenen van Egypte, zowel mensen als dieren, slaan. Aan alle goden van Egypte zal ik het vonnis voltrekken. Ik ben de HEER. Maar het bloed aan de huizen zal een teken zijn dat u daar woont. Als Ik het bloed aan uw huizen zie, zal Ik aan u voorbijgaan. De vernietigende plaag zal u niet treffen als Ik Egypte sla. Deze dag moet u tot een gedenkdag maken, u moet hem vieren als een feest ter ere van de HEER. Generatie op generatie moet u hem als een eeuwig voorschrift vieren.

b. **1 Korinthe 11,23-26**

Zelf heb ik van de Heer de overlevering ontvangen die ik u op mijn beurt heb doorgegeven: dat de Heer Jezus in de nacht waarin Hij werd overgeleverd, een brood nam, het dankgebed sprak, het brood in stukken brak en zei: ‘Dit is mijn lichaam; het is voor jullie. Blijf dit doen om Mij te gedenken.’ Na de maaltijd zei Hij zo ook van de beker: ‘Deze beker is het nieuwe verbond door mijn bloed. Blijf dit doen om Mij te gedenken, telkens wanneer jullie eruit drinken.’ Telkens als u dus dit brood eet en uit de beker drinkt, verkondigt u de dood van de Heer totdat Hij komt.

c. **Johannes 13,1-15**

Het paasfeest was ophanden. Jezus wist dat zijn uur gekomen was: nu zou Hij de wereld verlaten om naar de Vader te gaan. Voorheen hield Hij al van degenen die Hem in de wereld toebehoorden, maar nu zou Hij hun zijn liefde betonen tot het uiterste. Het gebeurde tijdens een maaltijd. De duivel had inmiddels iemand ertoe aangezet Hem te verraden en over te leveren: Judas, de zoon van Simon Iskariot. Jezus, die wist dat de Vader Hem alles in handen had gegeven en dat Hij van God gekomen was en naar God zou teruggaan, stond van tafel op, legde zijn bovenkleden af en bond een linnen schort om zijn middel. Daarna goot Hij water in een waskom en begon Hij de voeten van zijn leerlingen te wassen. Hij droogde ze af met de schort om zijn middel. Zo kwam Hij bij Simon Petrus. ‘Heer,’ zei deze, ‘gaat U mij de voeten wassen?’ Jezus gaf hem ten antwoord: ‘Wat Ik doe, daar heb je nu geen begrip van; later zul je het begrijpen.’ Petrus hield vol: ‘Nooit in der eeuwigheid zult U mij de voeten wassen!’ Maar Jezus zei: ‘Als Ik je voeten niet mag wassen, hoor je

niet bij Mij.' 'Heer,' zei Simon Petrus toen, 'dan niet alleen mijn voeten, maar ook mijn handen en mijn hoofd.' Maar Jezus antwoordde: 'Wie in bad is geweest, is helemaal gezuiverd; buiten de voeten hoeft hij niets meer te wassen. Zo zijn ook jullie gezuiverd - hoewel niet allemaal.' Hij wist namelijk wie Hem zou overleveren; daarom zei Hij: 'Jullie zijn niet allemaal gezuiverd.' Toen Hij hun voeten had gewassen en zijn bovenkleden had aangetrokken, nam Hij weer aan tafel plaats en zei: 'Begrijpen jullie wat Ik gedaan heb? Jullie noemen Mij meester en Heer, en terecht, want dat ben Ik. Welnu, als Ik, jullie Heer en meester, jullie voeten heb gewassen, dan behoren jullie ook elkaar de voeten te wassen. Ik heb jullie het voorbeeld gegeven: je moet doen zoals Ik voor jullie heb gedaan.

toelichting op de tien woorden van Witte Donderdag

de volgorde van de woorden is hier conform de heilshistorische context en de narratieve lijn.

1. Ongedesemd brood Ex. 12,8

Ongedesemd of ongezuurd brood aten de Joden op de avond van hun vertrek uit Egypte. Later werd er afgesproken dat ieder jaar dit bevrijdingsfeest gevierd zou worden. De Joden noemen dit feest Pesach. Het brood wordt gebakken zonder gist omdat er in de tijd van de uittocht geen tijd was om het brood te laten rijzen. Zodoende zijn paasbroden platte broden (matzes). Ook de huidige hosties zijn gebakken zonder gist. Jezus vierde met zijn apostelen het feest van de bevrijding. Echter...Jezus geeft aan dit feest een nieuwe, diepere dimensie. In woord en daad laat Hij ons zien hoe wij kunnen leven in zijn voetspoor, in zijn liefde.

2. Voeten Joh. 13,5

In het Israël van die dagen waren de wegen stoffig en liep men op blote voeten. Een vorm van gastvrijheid was het gebaar van de huisheer dat hij zijn gasten de voeten liet wassen door een slaaf. Jezus neemt op het Paasfeest met zijn leerlingen zelf die taak op zich. Het werk van een slaaf. Jezus laat daarmee zien dat ieder mens van waarde is en dat het niet gaat om het slavenwerk maar om de liefde waarmee hij de voeten van zijn leerlingen waste. Hij nodigt ook hen uit om voortaan zo te doen.

8. Water Joh. 13,5

Jezus goot water in een waskom en ging de voeten van zijn leerlingen wassen. Water staat voor leven, voor groei. Denk aan de Joden in de woestijn die mopperen omdat er geen water is. Maar denk hierbij ook aan Jezus' dood. Als de soldaat zijn hart doorboort, vloeit er bloed en water uit. Jezus water en bloed, zijn dood, geeft ons leven in overvloed. Het water dat bij het sacrament van het Doopsel vloeit, verwijst naar het leven dat Jezus door zijn leven en dood ons gegeven heeft. Leven in zijn spoor.

6. Duivel Joh. 13,2

Aan het begin van het Pesachmaal dat Jezus vierde met zijn apostelen beschrijft Johannes hoe de duivel bezit heeft genomen van één van hen. Het begrip duivel is het kwade in persoon. De duivel, het kwaad, maakt zich meester van Judas. Het kwaad wordt ook wel duisternis genoemd. Daardoor kon Judas niet meer open staan voor het geschenk dat Jezus geeft tijdens deze samenkomst. Het kwaad sluit ons af van de liefde van God. Jezus heeft zijn hele leven ingezet om ons te bevrijden van het kwaad en te leven in zijn liefde. Wij zelf kiezen hoe wij omgaan met het kwaad in ons leven. Judas is daar de verpersoonlijking van.

5. Verraad Joh. 13,2

Het gevolg van de houding van Judas is zijn verraad van Jezus aan de hogepriesters. Judas is een volgeling van Jezus, een vriend, die verblind is door het beloofde geld. Wat heeft Jezus moeten lijden onder dit verraad! Toch is het niet voor niets opgetekend in de Schrift. Het is een oproep aan ieder van ons om waakzaam te zijn dat de duivel het in ons leven niet voor

het zeggen krijgt. Jezus volgen betekent dat wij elke dag opnieuw voor Hem kiezen en Hem niet verraden in ons doen en laten.

10. Liefde betonen Joh. 13,1

Jezus heeft op een indrukwekkende wijze zijn liefde voor zijn leerlingen laten zien: door dienstbaar te zijn en het werk te verrichten van een slaaf. Vele kunstenaars hebben hiervan afbeeldingen gemaakt. Op elk van die schilderijen is te zien hoe Jezus vol overgave de voeten wast van zijn leerlingen en ze daarbij één voor één liefdevol aankijkt. Zo gezien worden is een verlangen van iedere mens.

3. Dankgebed 1Kor. 11,24

In de Pesachviering van het Joodse volk wordt God bedankt voor de bevrijding uit Egypte. Jezus geeft er een nieuwe wending aan tijdens zijn laatste Pesachviering. Jezus dankt God en deelt het brood en de wijn, maar verwijst dan niet meer naar de uittocht uit Egypte maar naar de uittocht uit dit leven naar het eeuwig leven. Eucharistie betekent dankzegging. Jezus vraagt ons de dankbaarheid aan God voor het leven te vieren in de eucharistie.

9. Bloed Ex. 12,7

Op het Joodse paasfeest wordt er tot vier maal toe een beker wijn gedronken. Steeds na het vertellen van een deel van het verhaal van bevrijding. Jezus viert het Joodse paasfeest, maar bij de laatste beker geeft hij er een wending aan en zegt: 'dit is mijn bloed.....' Daarmee verwijst Hij naar zijn dood die komende is en dat door zijn bloed verlossing bewerkstelligd wordt voor ons mensen. Verlossing van alles wat ons afhoudt van de weg naar God.

4. Dood van de Heer 1Kor. 11,26

Wanneer wij brood delen en de wijn drinken verkondigen wij de dood des Heren totdat Hij komt. Brood en wijn delen is onlosmakelijk verbonden met het verkondigen van de Blijde Boodschap, dat er voluit leven is na de dood en dat wat dood is in ons tot bloei kan komen. Hoop doet leven en Jezus geeft ons het ultieme leven nl. het leven in zijn liefde.

7. Verkondigen 1Kor. 11,26

Wanneer wij brood delen en de wijn drinken verkondigen wij de dood des Heren totdat Hij komt. Brood en wijn delen is getuigen van Gods Liefde voor ons mensen, door Jezus ons geschonken. In brood en wijn komt heel zijn leven samen. Zijn leven, lijden, sterven en verrijzen. In elke eucharistie vieren wij dus Pasen! Het feest van de bevrijding, het feest van de liefde.

poster Paastriduum

slotbezinning

Dat eerste woord is KOM. KOM en volg Mij. Dat is een stem die ergens in je leven klinkt. KOM, kom en volg Mij. Maar die stem klinkt te midden van heel veel andere stemmen die heel iets anders zeggen. Let maar eens op, er zijn stemmen die zeggen: 'Zorg er toch vooral voor dat je bekend bent. Zorg er toch vooral voor dat je bemind wordt. Zorg er toch vooral voor dat mensen aandacht aan je besteden. Zorg er toch vooral voor dat je populair bent. Want dat ben je. Je bent uiteindelijk wat andere mensen over je denken. Zorg er voor dat mensen goed over je denken, goed over je spreken, dat ze je geweldig vinden. Dat ze vinden dat jij bijzonder bent en ga rond. Ga hier, ga daar en vraag de mensen: wat vind je van mij? Wat denk je van mij? Heb ik het goed gedaan? Heb ik geen hoge punten gehaald? Ben ik niet een goede musicus? Wat vind je van mijn boeken? Wat vind je van mijn denken? Wat vind je van mijn praatje? Wat vind je van....en zorg er toch vooral voor dat je niet vergeten wordt door de mensen want dat gebeurt als je geen goede naam hebt'. Nou, dat zijn heel krachtige stemmen.

Maar er is een andere stem die veel zachter is en die vaak moeilijk te horen is omdat ze zo zacht is. Een andere stem die zegt: 'KOM!... Ik hou van jou lang voordat de mensen je geweldig vonden'. Kom en luister naar de stem die zegt: 'jij bent mijn beminde zoon. Jij bent mijn beminde dochter. Lang voordat je geboren werd, heb Ik jou al gezien. Lang voordat jij door mensen werd bemind of gehaat was je al door Mij omarmd. Lang voordat je succes had of mislukte, heb Ik je al met liefde aangezien'. Kom en luister naar die stem die zegt: 'jij bent mijn beminde zoon. Jij bent mijn beminde dochter op jou rust mijn welbehagen. Kom, kom en ren niet overal angstig rond om beroemd of bekend te worden. Ik wil jou roepen over de horizon van de populariteit heen.' Ik wil je laten luisteren naar de stem die zegt: 'je hoeft niet zo angstig rond te lopen, je bent reeds bemind'. Een hele belangrijke stem. Het is een stem van de God van de overdaad. Van de God die de apostelen riep die zei: 'kom, ik zal je meer brood geven dan je kunt eten. Meer vis dan je kunt vangen. Meer liefde dan je ooit kunt verlangen. Als je komt bij mijn hart dan zullen alle verlangens van jouw hart worden vervuld. En dan hoef je niet zo verschrikkelijk te bedelen, dan hoef je niet zo verschrikkelijk gemanipuleerd te worden, dan hoef je niet zo verschrikkelijk je best te doen om gezien te worden omdat je ergens weet dat in mijn nabijheid alles wat je hart begeert, je gegeven wordt. Ik ben de God van de liefde. Van de overdadige liefde. Kom, kom, kom'.

[bron: H. Nouwen, lezing Katholieke Jongerendag 30.10.1993]

MATERIAAL

Goede Vrijdag

lezingen

a. **Jesaja 52,13-15; 53,1-12**

Zie, mijn dienaar zal slagen, hij zal oprijzen en hoog, zeer hoog verheven zijn. Er was een tijd dat velen ontzet waren: zijn verschijning was onmenselijk geschonden, en zijn uiterlijk had niets meer van een mensenkind. Maar eens zal hij vele volken opschrikken, dan sluiten koningen hun mond vanwege hem, omdat zij zien wat hun niet is verteld, en begrijpen wat ze nooit hebben gehoord. Wie heeft er geloofd in wat wij hebben gehoord? Aan wie is de arm van de heer getoond? Als een jonge plant schoot hij recht omhoog, als een wortel die in dorre grond ontkiemt. Zijn uiterlijk noch zijn schoonheid waren het bekijken waard; hij was geen verschijning die onze bewondering wekt. Geminacht en gemeden werd hij door de mensen, man van smarten, met ziekte vertrouwd, een mens die zijn gezicht voor ons verbergt, door ons geminacht en als niet de moeite waard beschouwd. Hij heeft onze ziekten op zich genomen, en onze smarten heeft hij gedragen; wij echter beschouwden hem als een geslagene, door God gekastijd en vernederd. Hij werd doorstoken vanwege onze opstandigheid, vanwege onze zonden werd hij gebroken. Hij werd gestraft; ons bracht het vrede, en dankzij zijn striemen is er genezing voor ons. Wij allen zijn als schapen verloren gelopen, en ieder van ons is eigen wegen gegaan; maar de heer heeft de schuld van ons allen op hem laten neerkomen. Hij werd gefolterd, maar hij onderwierp zich; hij heeft zijn mond niet geopend, zoals een lam dat naar de slacht wordt geleid. En zoals een schaap dat stom is voor zijn scheerders, heeft hij zijn mond niet geopend. Door een gewelddadig vonnis werd hij weggenomen; wie denkt nog over zijn bestemming na? Toch is hij uit het land van de levenden weggerukt, geslagen vanwege de opstandigheid van mijn volk. Men gaf hem een graf bij de boosdoeners, en een laatste rustplaats bij de rijken, hoewel hij geen onrecht heeft begaan en er in zijn mond geen bedrog is geweest. Maar het heeft de heer behaagd hem ziek te maken en te breken. Waarlijk, hij heeft zichzelf tot een zoenoffer gemaakt hij zal zijn nakomelingen mogen zien, en lang blijven leven; en wat de heer behaagt zal door zijn hand slagen. Vanwege het doorstane lijden zal hij het licht mogen zien en met kennis verzadigd worden. Mijn dienstknecht zal zich een rechtvaardige tonen voor velen, hun zonden laadt hij op zich. Daarom geef Ik hem zijn deel te midden van de velen, en samen met hun machthebbers verdeelt hij de buit, omdat hij zijn leven gaf om te sterven, en zich tot de opstandigen liet rekenen. Hij had echter de zonde van velen op zich genomen en kwam zo voor de opstandigen op.

b. **Hebreeën 4,14-16; 5,7-9**

Nu wij een verheven hogepriester hebben, een die de hemelse sferen is doorgegaan, Jezus, de Zoon van God, moeten wij vasthouden aan onze belijdenis. Want wij hebben een hogepriester die in staat is om mee te voelen met onze zwakheden; Hij werd zelf op allerlei manieren op de proef gesteld, precies zoals wij, afgezien dan van de zonde. Laten wij daarom vrijmoedig naderen tot de troon van Gods genade, om barmhartigheid en genade te vinden en zo hulp te krijgen op de juiste tijd. In de dagen van zijn sterfelijk leven heeft Hij onder luid geroep en onder tranen gebeden en gesmeekt tot God, die Hem uit de dood kon redden. Na de doorstane angst is Hij verhoord. Hoewel Hij Gods Zoon was, heeft Hij in de school van het lijden gehoorzaamheid geleerd; en toen Hij tot de voleinding was gekomen, is Hij voor allen die Hem gehoorzamen, oorzaak geworden van eeuwige redding, door God uitgeroepen tot hogepriester op de wijze van Melchisedek.

c. **Johannes 18,1-19,42**

Na dit gebed vertrok Jezus met zijn leerlingen naar de overkant van de Kedronbeek. Daar lag een tuin, waar Hij met zijn leerlingen binnenging. Ook Judas, die Hem ging overleveren, kende de plaats, want Jezus was er vaak met zijn leerlingen samengekomen.

Zo kwam Judas erheen met de cohort en een aantal gerechtsdienaren van de hogepriesters en farizeeën, voorzien van fakkels, lantaarns en wapens. Jezus, die alles wist wat Hem zou overkomen, trad naar voren en vroeg: 'Wie zoekt u?' Ze antwoordden: 'Jezus, de Nazoreeër.' 'Ik ben het', zei Hij, terwijl Judas, die Hem overleverde, erbij stond. Nauwelijks had Hij gezegd: 'Ik ben het', of ze deinsden achteruit en vielen op de grond. Nogmaals stelde Hij hun de vraag: 'Wie zoekt u?' 'Jezus, de Nazoreeër', zeiden ze. Jezus antwoordde: 'Ik zei u al: Ik ben het. Als Ik de man ben die u zoekt, laat hen dan gaan.' Zo zou het woord in vervulling gaan dat Hij gesproken had: 'Van hen die U Mij hebt toevertrouwd, heb Ik niemand verloren laten gaan.' Daarop trok Simon Petrus het zwaard dat hij bij zich had, raakte de knecht van de hogepriester en sloeg hem het rechteroor af. De knecht heette Malchus. Maar Jezus zei tegen Petrus: 'Steek dat zwaard in de schede. Zou Ik de beker niet drinken die de Vader Mij gegeven heeft?' Toen grepen de cohort met haar tribuun en de Joodse gerechtsdienaren Jezus vast en boeiden Hem. Ze brachten Hem eerst naar Annas. Hij was de schoonvader van Kajafas, die dat jaar hogepriester was, dezelfde Kajafas die de Joden de raad had gegeven: u hebt er alle belang bij dat één mens sterft voor het volk. Nu waren Simon Petrus en nog een andere leerling Jezus gevolgd. Deze leerling was een kennis van de hogepriester en ging tegelijk met Jezus het paleis van de hogepriester binnen. Petrus was buiten aan de poort blijven staan; daarom ging de andere leerling, de kennis van de hogepriester, met de portierster praten en bracht toen Petrus naar binnen. Het meisje aan de poort zei tegen Petrus: 'Bent u ook niet een van de leerlingen van die man?' - 'Ik? Welnee!' zei hij. De knechten en de gerechtsdienaren stonden zich te warmen bij een houtskoolvuur dat ze hadden aangelegd omdat het zo koud was. Ook Petrus stond zich bij hen te warmen. De hogepriester ondervroeg Jezus over zijn leerlingen en zijn leer. Jezus antwoordde hem: 'Ik heb openlijk, voor de hele wereld, gezegd wat Ik te zeggen had; Ik heb altijd onderricht gegeven waar alle Joden samenkomen: in een synagoge of in de tempel; nooit had Ik iets in het geheim te zeggen. Waarom ondervraagt u Mij? Ondervraag degenen die gehoord hebben wat Ik te zeggen had: die weten heel goed wat Ik gezegd heb.' Op dit woord gaf een van de dienaren, die erbij stond, Jezus een klap in het gezicht en zei: 'Is dat de manier waarop je de hogepriester antwoord geeft?' Waarop Jezus zei: 'Als Ik iets verkeerd gezegd heb, toon dan aan wat er verkeerd aan was; maar als het ter zake was, waarom slaat u Me dan?' Toen stuurde Annas Hem geboeid naar de hogepriester Kajafas. Terwijl Simon Petrus zich stond te warmen, vroeg men hem: 'Bent u soms ook een van zijn leerlingen?' Hij ontkende het: 'Ik? Welnee!' zei hij. Toen zei een van de knechten van de hogepriester, een bloedverwant van de man bij wie Petrus een oor had afgeslagen: 'Ik heb u toch bij Hem in de tuin gezien?' Opnieuw ontkende Petrus het, en op hetzelfde ogenblik kraaide er een haan. Men bracht Jezus toen van Kajafas naar het pretorium. Het was vroeg in de ochtend. De Joden gingen het pretorium niet binnen, om geen onreinheid op te lopen en het paaslam te kunnen eten. Daarom kwam Pilatus naar buiten en vroeg: 'Welke aanklacht brengt u tegen deze man in?' Ze gaven hem ten antwoord: 'Als Hij geen misdadiger was, zouden we Hem niet aan u hebben overgeleverd!' Daarop zei Pilatus: 'Dan moet u Hem zelf maar volgens uw wet berechten.' De Joden antwoordden: 'Wij hebben het recht niet om iemand ter dood te brengen.' Zo zou het woord van Jezus in vervulling gaan waarmee Hij had aangekondigd op welke manier Hij zou sterven. Toen ging Pilatus het pretorium weer binnen en riep Jezus bij zich. 'Bent U de koning van de Joden?' vroeg hij. Jezus antwoordde: 'Bent u daar zelf op gekomen of hebben anderen u over Mij verteld?' 'Ben ik soms een Jood?' zei Pilatus. 'Uw eigen volk, uw hogepriesters, hebben U aan mij overgeleverd. Wat hebt U gedaan?' Jezus antwoordde: 'Mijn koningschap is niet van deze wereld. Als mijn koningschap van deze wereld was, zouden mijn dienaars er wel voor gevochten hebben dat Ik niet aan de Joden werd overgeleverd. Mijn koningschap is echter niet van deze wereld.' 'U bent dus toch koning?' zei Pilatus. 'Ja', zei Jezus, 'Ik ben koning: met geen andere bestemming ben Ik geboren en in de wereld gekomen dan om te getuigen van de waarheid. Iedereen die uit de waarheid is, luistert naar mijn stem.' 'Waarheid?' zei Pilatus. 'Wat is waarheid?' Na deze woorden

kwam hij weer naar buiten en zei tegen de Joden: 'Ik acht Hem volstrekt onschuldig. Maar u bent gewend dat ik ter gelegenheid van het paasfeest iemand vrijlaat. Zal Ik dus de koning van de Joden vrijlaten?' 'Nee, Hem niet,' riepen ze terug, 'maar Barabbas!' Barabbas was een bandiet.

Pilatus gelastte toen Jezus te geselen. De soldaten vlochten een krans van doorns, zetten die op zijn hoofd en wierpen Hem een purperrode mantel om de schouders. Daarna kwamen ze om de beurt naar Hem toe en zeiden: 'Gegroet, koning van de Joden!' En ze gaven Hem klappen in het gezicht. Pilatus kwam weer naar buiten en zei: 'Luister, ik laat Hem naar buiten brengen om u duidelijk te maken dat ik Hem volstrekt onschuldig acht.' Jezus kwam dus naar buiten, met zijn doornenkrans en zijn purperrode mantel. 'Hier is Hij dan – de mens', zei Pilatus. Zodra ze Hem zagen begonnen de hogepriesters en hun dienaren te schreeuwen: 'Kruisigen, kruisigen!' Waarop Pilatus zei: 'Dan moet u Hem zelf maar kruisigen; ik acht Hem onschuldig.' De Joden antwoordden: 'Wij houden ons aan de wet, die zegt dat Hij ter dood gebracht moet worden omdat Hij zich voor Zoon van God uitgeeft.' Toen Pilatus dat hoorde, werd hij pas echt ongerust. Hij ging het pretorium weer binnen en stelde Jezus de vraag: 'Waar komt U vandaan?' Maar Jezus gaf geen antwoord. 'U spreekt niet tegen Mij?' zei Pilatus. 'U weet toch dat ik de macht heb om U vrij te laten, maar ook de macht om U te laten kruisigen?' Jezus antwoordde: 'U zou over Mij geen enkele macht hebben als u dit niet door de hemel vergund was. De zwaarste schuld ligt dan ook bij hem die Mij aan u heeft overgeleverd.' Toen begon Pilatus alles in het werk te stellen om Hem vrij te laten. Maar de Joden schreeuwden: 'Als u zo iemand vrijlaat, verliest u de gunst van de keizer. Wie zichzelf tot koning maakt, komt in verzet tegen de keizer.' Toen Pilatus hen zo hoorde spreken, liet hij Jezus naar buiten brengen en plaatsnemen op een verhoging, het zogeheten Plaveisel, in het Hebreeuws Gabbata. Het was de voorbereidingsdag voor Pasen, ongeveer het zesde uur. Toen zei Pilatus tegen de Joden: 'Hier is Hij dan – uw koning.' Maar ze schreeuwden: 'Weg, weg met Hem! Aan het kruis met Hem!' 'Zal ik dan uw koning kruisigen?' vroeg Pilatus. Maar de hogepriesters antwoordden: 'We hebben geen koning, we hebben alleen de keizer!' Toen leverde hij Hem aan hen over om gekruisigd te worden. Ze namen Jezus dus over. Hij droeg zelf het kruis en ging de stad uit, naar het zogeheten Schedelveld, in het Hebreeuws Golgotha. Daar werd Hij gekruisigd en met Hem twee anderen, aan weerskanten één, en Jezus in het midden. Op het bordje dat op het kruis werd aangebracht, had Pilatus laten schrijven: 'Jezus, de Nazoreeër, koning van de Joden.' Dit opschrift kregen heel wat Joden te lezen, want de plaats waar Jezus gekruisigd was, lag dichtbij de stad; en het stond er in het Hebreeuws, in het Latijn en in het Grieks. De Joodse hogepriesters zeiden tegen Pilatus: 'U moet niet schrijven: "Koning van de Joden", maar dat Hij gezegd heeft: "Ik ben de koning van de Joden."' Pilatus antwoordde hun: 'Wat ik geschreven heb, blijft geschreven.' Toen de soldaten Jezus hadden gekruisigd, verdeelden ze zijn kleren in vieren, voor iedere soldaat een deel. Maar er was ook nog de lijfrok: die was naadloos, van bovenaf uit één stuk geweven. Daarom zeiden ze tegen elkaar: 'Die mogen we niet stukscheuren; laten we hem liever onder elkaar verloten.' Zo moest het schriftwoord in vervulling gaan dat zegt: Ze hebben mijn kleren onder elkaar verdeeld, en om mijn kleding hebben ze gedobbeld. Dit hebben de soldaten inderdaad gedaan. Intussen stonden bij het kruis van Jezus zijn moeder, de zuster van zijn moeder, Maria de vrouw van Klopas, en Maria van Magdala. Jezus zag zijn moeder, en bij haar de leerling van wie Hij hield. Toen zei Hij tegen zijn moeder: 'Vrouw, daar is nu je zoon.' Vervolgens zei Hij tegen de leerling: 'Daar is je moeder.' Toen, van dat uur af, nam de leerling haar bij zich in huis op. Jezus wist dat alles thans volbracht was. Daarom zei Hij – want de Schrift moest ten volle in vervulling gaan – 'Ik heb dorst.' Er stond daar een kruik met zure wijn. Ze doopten er een spons in, staken die op een hysopstengel en brachten die aan zijn mond. Toen Jezus van die wijn gedronken had, zei Hij: 'Het is volbracht.' Daarop boog Hij het hoofd en gaf Hij de geest. Omdat het voorbereidingsdag was en de Joden niet wilden dat er op sabbat lijken aan het kruis zouden hangen – het was nog wel een heel bijzondere sabbat – vroegen ze aan Pilatus of men hun de benen mocht breken en hen

weghalen. Daarop kwamen de soldaten de benen breken van zowel de eerste als de tweede die met Hem gekruisigd was. Maar toen ze bij Jezus kwamen en zagen dat Hij al dood was, braken ze zijn benen niet. Wel doorstak een van de soldaten met een lans zijn zijde, en meteen kwam er bloed uit en water. Hiervan getuigt iemand die het gezien heeft – zijn getuigenis is betrouwbaar en hij is er zeker van dat hij de waarheid spreekt – opdat ook u zult geloven. Want dit alles is geschied omdat het schriftwoord in vervulling moest gaan: Geen been van Hem zal worden verbrijzeld, terwijl nog een ander schriftwoord zegt: Ze zullen opzien naar Hem die ze hebben doorstoken. Hierna ging Jozef van Arimatea, een leerling van Jezus – maar in het geheim, uit vrees voor de Joden – aan Pilatus vragen of hij het lichaam van Jezus mocht weghalen, en deze stond het toe. Jozef kwam dus het lichaam weghalen. Ook Nikodemus, die indertijd 's nachts naar Jezus toe was gekomen, was daar en had een mengsel meegebracht van mirre en aloë, ongeveer honderd litra's. Ze bonden het lichaam van Jezus in linnen doeken, samen met de kruiden, zoals gebruikelijk is bij een Joodse begrafenis. Op de plaats waar Hij gekruisigd was lag een tuin, en in die tuin lag een nieuw graf, waarin nog nooit iemand was bijgezet. Omdat het de Joodse voorbereidingsdag was en het graf dichtbij lag, legden ze Jezus daarin neer.

toelichting op de tien woorden van Goede Vrijdag

de volgorde van de woorden is conform de heilshistorische context en de narratieve lijn.

1. Goede Vrijdag Joh. 19,30

Goede Vrijdag heet deze dag in onze taal. Wat goed, hoezo *goed*? Hoe zouden lijden en dood ooit 'goed' moeten zijn? Op Goede Vrijdag volgt de paasmorgen. Dan verbreekt Jezus voorgoed de banden van de dood. Op 'de derde dag' wekt God Hem op uit het graf en als opgestane Heer doet Hij allen die met Hem verbonden zijn, delen in zijn leven. Alleen gezien vanuit Pasen, het feest van de verrijzenis, mogen wij Goede Vrijdag *goed* noemen omdat de dood van Jezus niet het einde was. Omdat het Gods wil was dat de dood niet het laatste woord zou hebben. Door de dood en opstanding van zijn eigen Zoon herschiep Hij de hele schepping. Waarom vieren wij de dood van deze mens? Omdat de dood van Jezus ons het leven bracht. Het klinkt als een enorme tegenspraak, maar het sterven van Jezus is ons tot heil geworden. Bij alle rouw ook een beginnende vreugde zien oplichten om wat volbracht wordt

2. Koning Joh. 18,33

Pilatus ondervraagt Jezus over zijn koningschap. Daaronder verstaat Jezus heel iets anders dan Pilatus. Hij antwoordde: "Mijn koningschap hoort niet bij deze wereld". Jezus spreekt over het Koninkrijk van God, over de koninklijke macht van God. Voor Jezus was het vanzelfsprekend dat spoedig God weer op aarde zal regeren.

3. Hogepriester Joh. 18,3,12-27

De hogepriester is de geestelijke en politieke leider van het joodse volk. Hij heeft speciale taken in de tempel. In deze tekst wordt het beeld van de hogepriester door negatieve aspecten gemarkeerd. In zijn functie van voorzitter van het Sanhedrin krijgt hij de rol van de tegenstander bij uitstek van zowel Jezus als van de eerste apostelen. Hij leidt de ondervraging van Jezus en op zijn voorstel wordt Jezus veroordeeld op beschuldiging van godslastering.

4. Kruis Joh. 19,6

Het belangrijkste symbool op Goede Vrijdag is het kruis. Op deze dag staat het centraal. In de viering zal dit meestal een kaal houten kruis zijn zonder corpus. Zo'n kruis is mooi en eenvoudig en straalt soberheid uit. In oorsprong was het kruis een martelwerktuig voor misdadigers. De weg die Jezus is gegaan, was een weg van verschrikking, lijden en vernedering. In het evangelie van Johannes is de vernedering van het kruis verdwenen.

Het kruis wordt gezien als verheerlijking en verhoging. Het kruis als zodanig bewerkstelligt niet alleen de redding van mensen. Dat is reeds begonnen met de incarnatie (het Woord is vlees geworden; Joh. 1,14). De weg naar het kruis is het begin van de weg 'naar boven'.

5. Haan Joh. 18,27

Meteen nadat Petrus drie keer ontkend heeft iets met Jezus te maken te hebben, kraait de haan. De profetie van Jezus wordt vervuld. De haan schudt Petrus wakker, ontuchttert hem en brengt hem tot bezinning. Petrus beseft wat hij heeft gedaan en hij wordt zich bewust van wie hij is. Op de grens van donkerte en licht, van nacht tot dag, roept de haan de mensen wakker. Op die verwarde scheidslijn balanceert Petrus, verkerend in duisternis en verlangend naar het licht. De letterlijke nacht is voorbij, maar de overdrachtelijke nacht breekt aan.

6. Doornenkroon Joh. 19,2

Een kroon symboliseert waardigheid, autoriteit en macht. Een doornenkroon echter verbeeldt de bespotting van Jezus' koningschap. Samen met de 'koninklijke' purperrode mantel verwijst de 'koninklijke' kroon naar de belachelijkheid van Jezus' koningschap in wereldse termen: Wat is deze Jezus voor een koning? Wat stelt Hij voor? Voor de christelijke traditie is de doornenkroon symbool van Jezus' lijden geworden en verkondigt hij dat juist deze koning redding brengt.

7. Golgotha Joh. 19,17

In het gegeven dat Golgotha buiten de stad ligt, ligt de gedachte besloten dat Jezus een verstotene is; voor de veroordeelde is er geen plaats in de gemeenschap. De naam Golgotha is symbool van Jezus' kruisiging. Denk aan uitroepen als: dáár is het allemaal gebeurd! Dáárheen zullen wij ons wenden voor ons heil! Dat op oude wereldkaarten de heuvel Golgotha precies in het centrum van de wereld ligt, is veelzeggend. Het kruis is het centrum van het wereldgebeuren.

8. Dienaar Joh. 18,11b

In de eerste lezing op Goede Vrijdag spreekt de profeet Jesaja over de Dienaar van de Heer, een mens in de gestalte van een dienstknecht. Zachtmoedigheid en weerloosheid kenmerken men. Hij komt op voor de armen en ontrenten. Hij is hun redder en verlosser. Het gaat om een messiaanse figuur die voor alle volkeren Gods recht zal openbaren. Wie destijds met deze Dienaar bedoeld werd laat Jesaja in het midden. In elk geval heeft Jezus zichzelf eeuwen later in deze persoon herkend. Dit kunnen wij opmaken uit de preek die Hij in de synagoge van Nazareth hield, toen Hij Jesaja moest voorlezen (Lc. 4,16-30). Een preek overigens die onder zijn stadsgenoten grote woede veroorzaakte. Reeds toen wilde men Hem uit de weg ruimen. Door zijn liefdevolle gehoorzaamheid aan de Vader "tot de dood aan het kruis (Fil. 2,8) vervult Jezus de zending van de lijdende dienaar tot verzoening, die 'velen rechtvaardig maakt, doordat Hij hun zonden draagt' (Jes. 53,11).

9. Zonde Joh. 19,11

Wanneer wij spreken over zonde dan bedoelen wij daarmee een negatieve kracht; het is het afgesloten zijn van de mens voor elke oproep van 'boven' of van 'elders', voor het Woord van God. Dat schaadt de relatie met God, met de medemens en met onszelf. Zonde is daarom in zijn effect vervreemding. Dit afsluiten van de geest en het hart brengt verdriet voort, twijfel, een vernietigend pessimisme. In leven dat echte diepgang kent is altijd een besef dat wij het leven ontvangen van God. De vreugde, die dit leven kenmerkt, heeft als bron een genade, een geschenk dat wij slechts met eenvoud en dankbaarheid kunnen ontvangen. Je afsluiten, je in jezelf opsluiten, dat betekent dat je de bron van de vreugde laat opdrogen.

10. Tuin Joh. 19,41

Opmerkelijk is de plaats die de tuin inneemt in dit evangelie. In de tuin nemen zijn tegenstanders Jezus gevangen; bij de tuin van de hogepriesters verloochent Petrus zijn Heer, Jezus wordt begraven in een tuin bij de plaats waar Hij de kruisdood stierf en in dezelfde tuin verschijnt de Verrezenen aan Maria. Treurnis verandert in vreugde, dood maakt plaats voor leven. De tuin wordt een oord van ontmoeting. Zij die bij elkaar horen vinden elkaar. Zoals in de oertuin, waar hemel en aarde samenkomen en waar God en mensen in vrede samenleven.

poster Paastriduum

slotbezinning

Roeping is niet alleen maar het woord KOM. Het is ook het woord VERBLIJF. Blijf bij mij. Weet je, dat is ontzettend moeilijk. Ongelooflijk moeilijk om te blijven. Wij zijn heel onrustige mensen. Wij willen altijd iets doen. Ergens mee bezig zijn. Iets verzamelen, iets verkrijgen, bezig zijn. Heel erg moeilijk om te verblijven bij God. Ongelooflijk moeilijk. Want de wereld zegt: 'blijf niet op je stoel zitten maar doe iets. Verdien geld, zorg ervoor dat je iets verzamelt, zorg dat je wat macht hebt, zorg dat je bewijzen kunt dat je sterk bent. Ga aan het werk, maak er iets van, doe iets. Maar Jezus zegt: 'verblijf bij Mij. Kom in Mijn huis en blijf bij Mij zitten en luister naar Mij. Leer Mij een beetje kennen. Ik wil jou graag leren kennen. Vertel Mij wat er in je hart omgaat en Ik zal jou vertellen wat er in Mijn hart omgaat. Blijf'. Liefde betekent samen zijn zonder veel te doen. Liefde betekent in elkanders tegenwoordigheid verblijven. Liefde betekent naar elkaar luisteren. Liefde betekent tijd verknoeien in elkaars aanwezigheid en niet altijd ieder moment te willen vullen met activiteiten. Liefde betekent aan de voeten van de Heer te durven zitten zonder iets te zeggen. Liefde betekent te durven luisteren naar de stem die zegt: 'hé Mary, hé Jan, hé Kees, hé Henri Ik hou van jou en Ik wil dat jij bij Mij bent en Ik bij jou kan zijn'.

Als je roeping zoekt, dan is het niet alleen belangrijk dat je luistert naar de stem die zegt dat je bemind bent maar dat je ook durft te verblijven in de tegenwoordigheid van de Heer en van de armen van de Heer. Als je durft er bij te blijven. Ik heb mij afgevraagd hoe doe je dat dan eigenlijk precies? Blijven bij de Heer. Ik denk op de eerste plaats: je doet dat door ergens te bidden. Bidden betekent luisteren naar diegene die zegt: 'Ik hou van jou'. Maar je doet het ook door bij de armen te blijven. Bij hen die geen macht hebben, die geen behoefte hebben om overal rond te rennen. Waarom is het zo belangrijk om bij de armen te blijven? Omdat de armen zalig zijn. Zalig zijn de armen. Zalig zijn diegene die bedroeft zijn. Zalig zijn de gehandicapten. Zalig zijn de marginale mensen. Jezus zegt niet: 'Zalig zijn zij die de armen helpen'. Jezus zegt niet: 'Zalig zijn zij die de bedroefden troosten'. Nee, Jezus zegt: 'Zalig de armen, zalig diegene die huilen, zalig zijn zij die door de wereld worden verworpen. Zalig zijn zij'. Wat betekent dat? Dat betekent dat in hen een zegen rust. Dat betekent dat waar de armen zijn Gods zegen rust. Dat betekent, waar mensen bedroefd zijn, Gods zegen rust. Dat God zelf verblijft onder de armen, onder de bedroefden, onder de verdrukten.

[bron: H. Nouwen, lezing Katholieke Jongerendag 30.10.1993]

MATERIAAL

Paaswake

lezingen

- a. Genesis 1,1-2,2
- b. Genesis 22,1-18
- c. **Exodus 14,15-15,1 (in ieder geval)**

Toen sprak de HEER tot Mozes: 'Wat roept u Mij toch. Beveel de Israëlieten verder te trekken. Uzelf moet uw hand opheffen, uw staf uitstrekken over de zee en haar in tweeën splijten. Dan kunnen de Israëlieten over de droge bodem door de zee trekken. Ik ga de Egyptenaren halsstarrig maken, zodat zij hen achterna gaan. En dan zal Ik mijn heerlijkheid bewijzen ten koste van de farao en heel zijn legermacht, zijn wagens en zijn wagenmenners. De Egyptenaren zullen weten dat Ik de HEER ben, als Ik mijn heerlijkheid bewijs ten koste van de farao, zijn wagens en zijn wagenmenners.' De engel van God die aan de spits van het leger van de Israëlieten ging, veranderde van plaats en stelde zich achter hen op. De wolkkolom ging weg van de spits en stelde zich achter hen op. Zo kwam zij tussen het leger van de Egyptenaren en het leger van de Israëlieten in te staan. De wolk bleef donker zodat het die nacht niet tot een treffen kwam. Toen strekte Mozes zijn hand uit over de zee en de HEER liet die hele nacht door een sterke oostenwind de zee terugwijken. Hij maakte van de zee droog land en de wateren splitsten. Zo trokken de Israëlieten over de droge bodem de zee door, terwijl de wateren links en rechts van hen een wand vormden. De Egyptenaren zetten de achtervolging in; alle paarden van de farao, zijn wagens en zijn wagenmenners gingen achter de Israëlieten aan de zee in. Tegen de ochtendwake richtte de HEER vanuit de vuurzuil en de wolkkolom zijn blikken op de legermacht van de Egyptenaren en bracht ze in verwarring. Hij liet de wielen van de wagens scheeflopen, zodat ze slechts met moeite vooruit kwamen. De Egyptenaren riepen uit: 'Laten we vluchten voor de Israëlieten, want de HEER strijdt voor hen tegen ons.' Toen sprak de HEER tot Mozes: 'Strek uw hand uit over de zee, dan zal het water terugstromen over de Egyptenaren, hun wagens en hun wagenmenners.' Mozes strekte zijn hand uit over de zee, en toen het licht begon te worden vloeiende de zee naar haar gewone plaats terug. En omdat de Egyptenaren er tegenin vluchtten dreef de HEER hen midden in de zee. Het water dat terugvloeiende overspoelde de wagens en de wagenmenners, heel de strijdmacht van de farao die de Israëlieten op de bodem van de zee achterna was gegaan. Er bleef er niet één gespaard. De Israëlieten trokken over de droge bodem van de zee, terwijl de wateren links en rechts van hen een wand vormden. Zo redde de HEER op deze dag Israël uit de greep van Egypte; Israël zag de Egyptenaren dood op de kust liggen. Toen Israël het machtige optreden van de HEER tegen Egypte gezien had, kreeg het volk ontzag voor de HEER; zij stelden vertrouwen in de HEER en in Mozes, zijn dienaar. Toen zongen Mozes en de Israëlieten ter ere van de HEER dit lied: Ik wil zingen voor de HEER, want Hij is de Hoogste: paard en berijder dreef Hij in zee.

- d. Jesaja 54,5-14
- e. Jesaja 55,1-11
- f. Baruch 3,9-15 en 32-4,4
- g. Ezechiël 36,16-17a en 18-28
- h. **Romeinen 6,3-11 (in ieder geval)**

Weet u niet dat wij door de doop, die ons één heeft gemaakt met Christus Jezus, delen in zijn dood? Door de doop in zijn dood zijn wij met Hem begraven, opdat ook wij, zoals Christus door de macht van zijn Vader uit de doden is opgewekt, een nieuw leven zouden gaan leiden. Want indien wij als het ware vergroeid zijn met zijn dood, moeten wij Hem ook volgen in zijn opstanding, in de overtuiging dat

onze oude mens met Hem gekruisigd is. Daardoor is aan het bestaan in de zonde een einde gekomen, zodat wij niet langer dienstbaar zijn aan de zonde. Want wie gestorven is, is rechtens vrij van de zonde. Indien wij met Christus gestorven zijn, geloven wij dat wij ook met Hem zullen leven. Want wij weten dat Christus, eenmaal uit de doden opgewekt, niet meer sterft: de dood heeft geen macht meer over Hem. Door de dood die Hij is gestorven, heeft Hij afgerekend met de zonde, eens en voorgoed; het leven dat Hij leeft, heeft alleen met God van doen. Zo moet u ook uzelf beschouwen: als dood voor de zonde en levend voor God in Christus Jezus.

i. Matteüs 28,1-10 (in ieder geval)

Na de sabbat, bij het aanbreken van de eerste dag van de week, gingen Maria van Magdala en de andere Maria naar het graf kijken. Plotseling kwam er een zware aardbeving. Want een engel van de Heer daalde uit de hemel neer, kwam naderbij, rolde de steen weg en ging erop zitten. Zijn uiterlijk schitterde als een bliksemflits en zijn kleding was wit als sneeuw. De wachters beefden van angst en werden lijkbleek. De engel zei tegen de vrouwen: 'U hoeft niet bang te zijn, want ik weet dat Jezus zoekt die gekruisigd is. Hij is niet hier: Hij is tot leven gewekt, zoals Hij gezegd heeft. Kom, kijk naar de plaats waar Hij gelegen heeft. Ga snel tegen zijn leerlingen zeggen: "Hij is uit de doden opgewekt, en zie, Hij gaat voor u uit naar Galilea; daar zult u Hem zien." Dit had ik u te zeggen.' Ze gingen snel van het graf weg, vol angst en met grote vreugde, en ze liepen hard om het aan zijn leerlingen te vertellen. En zie, Jezus kwam hun tegemoet. 'Gegroet', zei Hij. Ze gingen naar Hem toe, grepen Hem bij de voeten vast en vielen voor Hem op de knieën. Toen zei Jezus hun: 'Wees niet bang. Ga mijn broeders vertellen dat ze naar Galilea moeten gaan. Daar zullen ze Mij zien.'

toelichting op de tien woorden van de Paaswake

de volgorde van de woorden is conform de heilshistorische context en de narratieve lijn.

1. Duisternis, nacht Ex. 14,20

In het boek Exodus lezen wij hoe het Joodse volk in duisternis door de woestijn trekt. Ze krijgen van God hulp door bakens van licht (wolkkolom, engel). God zelf is het baken waar het volk zich op kan richten. Duisternis, nacht, heeft in mensen altijd angst opgeroepen. Zonder hulp komt men niet door die angst heen, door de nacht heen. Het gericht zijn op God is daarbij essentieel. Wij lezen het in Exodus maar wij komen dit thema overal in de bijbel tegen. Denk bijvoorbeeld aan de psalmen maar vooral aan de paasverhalen.

2. Dood Rom. 6,3-5,9,11

Het begrip dood is in de bijbel een begrip dat nauw verwant is met duisternis, nacht. In de dood is geen leven mogelijk. Is er leven na de dood? God heeft in Jezus die vraag positief beantwoord: Jezus is ons voorgegaan in de tocht door de dood. Onze manier van leven kan (iets in) ons dood maken. Paulus houdt de Romeinen voor dat Jezus ons heeft bevrijd van de dood doordat hij de dood als het loon van de zonde op zich heeft genomen. Paulus geeft aan in de dood van Jezus de mens is gedoopt, betekent: nieuw leven heeft gekregen. Aldus is Jezus voor ons gestorven.

3. Graf Mt. 28,2

Graf is een begrip dat nauw verwant is met het begrip dood. De vrouwen gaan op weg naar het graf. Ze gaan verder daar waar ze voor de sabbat gebleven waren nl. bij de dood. Ze mogen op de vroege morgen ervaren dat het graf zonder perspectief is. Ze hebben daar niets te zoeken. Ze worden op weg gestuurd, op weg naar leven en ze mogen er van getuigen naar de leerlingen toe, naar de mensen van Galilea, naar ieder die het wil horen.

4. Ochtend van de eerste dag Mt. 28,1

Mattheus begint het paasverhaal met te duiden dat duisternis, de nacht voorbij is. In verschillende vertalingen wordt er gesproken over de ochtend van de eerste dag. Het ochtendgloren, bij het eerste licht. Door Jezus lijden en sterven en zijn verrijzen is de nacht voorbij. Hij neemt ons mee het Licht in. De eerste dag is de dag na de sabbat, de eerste dag van de nieuwe week. In de Kerk vieren wij op die dag elke zondag weer Pasen.

5. Opstanding Rom. 6,5 en Mt. 28,6

Paulus schrijft aan de Romeinen over de opstanding van Jezus uit de dood en geeft in zijn brief aan dat daardoor ook wij door de dood heen de opstanding uit de dood zullen mogen beleven.

6. Engel van God Ex. 14,19 en Mt. 28,2

Engelen zijn bodes van God. Door heel de bijbel heen zien wij dat God engelen stuurt om goed nieuws te verkondigen. Ze verkondigen een boodschap met een diepere werkelijkheid. Zo trok de engel van God met het Joodse volk mee door de woestijn. Niet zomaar als wegwijzer maar als een teken dat God zijn volk nooit alleen laat. Op Paasmorgen daalt er een engel uit de hemel om de vrouwen te zeggen wat er gebeurd is met Jezus. De engel verkondigt een dubbele boodschap. Een boodschap van troost en bemoediging (wees maar niet bang!) en een boodschap ten leven: 'Hij is niet dood, Hij leeft!

7. Opgestaan Mt. 28,6-7

Paulus schrijft over opstanding als een zelfstandig naamwoord. Maar in het evangelie van Mattheus is het een werkwoord. Jezus is opgestaan en als wij in zijn voetsporen willen treden dan zullen wij ook elke dag opnieuw moeten opstaan vanuit dat wat ons dood maakt, vanuit het vervreemdend effect van de zonde.

8. Doop Rom. 6,4

De doop waar Paulus over schrijft is voor hem een moment van eenwording met Jezus Christus. De doop werd voltrokken door onderdompeling in het water. De beweging van neergaan en vervolgens opstaan uit het water is voor Paulus gelijk aan het delen in de dood van Christus maar ook in zijn opstanding. De dood van Christus bracht ons nieuw leven; de doop is vernieuwing van de mens. Daarom is de mens gedoopt in de dood van Christus. Door de doop hebben wij deel aan het nieuwe leven van Jezus Christus.

9. Water Ex. 14,15,21-22,26-29

Zonder water is er geen leven mogelijk. Maar water staat ook voor dood en verderf. Deze twee begrippen komen samen in het verhaal uit Exodus dat in de paasnacht wordt gelezen. Ogenschijnlijk lijkt het water voor het Joodse volk een onneembare hindernis maar God leidt hen door die hindernis heen naar het leven. Het Egyptische leger loopt vast, loopt dood in hetzelfde water. Dit heeft alles te maken met de gerichtheid. Mozes blijft ondanks alles gericht op God. Het Egyptische leger zoekt de smaak van de eigen overwinning en gaat daar aan ten onder.

10. Wees niet bang Mt. 28,5,10

In het Paasverhaal van Mattheus staat tot twee maal toe: 'wees niet bang.' Wij komen deze bemoedigende woorden vaker tegen in de bijbel. Denk aan de doop van Jezus in de Jordaan, aan de verheerlijking op de berg Tabor en nog vele andere plaatsen. Bemoedigende woorden, voor iedere dag.

poster Paastridium

slotbezinning

GA, ga nou de wereld in, ga de wereld in, in mijn naam. Wanneer je werkelijk gelooft dat je bemind bent. Wanneer je samen met anderen gemeenschap kunt vormen ga dan de wereld

in, in Mijn naam. Nou wij gaan de wereld voortdurend in maar in onze eigen naam. Ik ga de wereld in, in mijn eigen naam. Ik wil succes, ik wil iets bereiken, ik wil iets produceren. Ik wil aan jou laten zien wat ik bereikt heb enz. Ik wil dat jij zegt: 'oh, je bent een productief mens. Och, kijk wat je allemaal gedaan hebt. Kijk eens naar de trofeeën die allemaal op de schoorsteen staan. Kijk eens hoeveel je gewonnen hebt in de sport of in de muziek of in de vrije worp of in de talentenshow van de wereld'.

Jezus zegt: 'ga de wereld in, niet in je eigen naam om succes te hebben maar ga de wereld in zodat jij vrucht kunt dragen'. En een vruchtbaar leven is heel iets anders dan een succesvol leven. Dat moet je goed begrijpen. Wij worden geroepen vruchtbaar te zijn, niet om succes te hebben. Heb je je gerealiseerd dat de vrucht in zwakheid geboren wordt? Wanneer een man en een vrouw in volkomen naaktheid en kwetsbaarheid samen komen en elkander omarmen dan zijn zij zo zwak dat een kind geboren kan worden uit de liefde. Wanneer twee of drie mensen samen zijn en elkaar hun zwakheid belijden dan kan er vrede ontstaan als vrucht van deze zwakheid. Wanneer wij durven zeggen: 'ik heb het ook niet allemaal bij elkaar en jij ook niet maar samen kunnen wij zijn', dan wordt daar iets nieuws geboren, nieuwe hoop geboren. Je moet je goed realiseren dat alle vruchten uit zwakheid worden geboren.

En dat moeten jij en ik geloven. Jij en ik moeten geloven dat wanneer wij in de liefde leven wij evenals Christus de zieken kunnen genezen, wanhopigen moed kunnen geven, twijfelende mensen geloof kunnen brengen. Wij kunnen nieuw leven scheppen waar wij ook gaan. Niet omdat wij in onze eigen naam komen maar in de Naam van Degene die ons gezonden heeft. Want één kracht zal er van ons uitgaan die genezend is. Waar Jezus ook ging daar ging een kracht van Hem uit. Mensen raakten Hem aan en zeiden: 'ik ben genezen'. Die kracht ging van Hem uit. Geen macht, geen geweld maar een kracht van liefde. Je kon voelen dat je was genezen want er ging een kracht van Hem uit. En er gaat een kracht van jou uit evenals van Jezus als je weet dat je de beminde zoon de beminde dochter van God bent. En wanneer je weet dat je in je zwakheid je kracht kunt vinden.

[bron: H. Nouwen, lezing Katholieke Jongerendag 30.10.1993]